

Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt region 3, 2019 – høringsvar.

31.10.2019

Innledning

Det er viktig at forvaltningsplanen tar inn over seg at Oppland er landets største utmarksbeitefylke, at dagens ynglesoner av jerv og gaupe dekker 2/3-deler av fylket. Dette stiller krav til at den geografiske soneringen forvaltes strengt i beiteprioritert, at det foretas byrdefordeling innenfor ynglesonene og at bestandsmålet holdes nede på ynglemålet. I tillegg vil Oppland ha streifdyr av ulv og bjørn. En forvaltning av disse artene må ha verktøy som sikrer at skadedyr og fast forekomst av artene, tas ut så raskt som mulig. Oppland har også kongeørn over hele fylket. I enkelte områder blir belastningen av flere rovviltarter svært stor. Det er derfor nødvendig at forvaltningsplanen tar inn over seg disse utfordringene og tilrettelegger for en effektiv forvaltning slik at beitebruk og skadeomfang ikke blir en for stor belastning for næringsutøverne, beitedyra og arealbruken. Det er også viktig at forvaltningsplanen tar inn begrepet fra rovviltforliket i 2011 hvor det klart sies at: **«det skal ikke finnes rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioritert område»**

Lisensjaktperioden på ulv som ble endret, er til hinder for en kostnadseffektivt uttak av ulv. Mange jegere kan bistå i ulvejakta når jaktperioden på klovvilt pågår samtidig. Da det ikke skal være ulv i Oppland må flest mulig tiltak tilrettelegges slik at ulveuttaket skal være mest mulig effektivt.

Vi registrerer at noen av innspillene, etter vårt første innspill, er hensyntatt. Det er bra. Det er likevel en del som ikke er hensyntatt. Særlig innen kapittelet regionale mål, forvaltningsstrategier, tiltak og virkemidler.

Det er bra at høringen har tatt inn:

- Ordlyd om den to-delte målsettingen.
- En rovviltforvaltning **på** bestandsmålene under «forvaltningsplan» Det er likevel ikke en gjennomført ordlyd i høringen da det senere er brukt: **«ned mot»**. Vi mener planen bør være konsekvente på bruk av: **«på»**.
- Avsnittet om begrunnelsen for utvidelsen av rovviltsonene side 4.
- Tiltak som skiller bufe og rovdyr i de mest skadeutsatte områder i beitesesongen kan benyttes, men da som akutt tiltak.

Innspill til høringen: (Våre innspill i uthevet kursiv).

Felling av rovvilt, side 5, avsnitt 4, siste setning: Endres til «Nemnda mener at det bør iverksettes ekstraordinære tiltak for å ta ut streifulv hele året.»

Felling av rovvilt, side 4, avsnitt 1: «Miljødirektoratet avgjør hvordan dette skal gjennomføres og beiteprioriterte områder med stor skadepotensial vil prioriteres for uttak» ***Det kan ikke være slik som i dag at Miljødirektoratet prioriterer mellom områder. Vi minner om at det ikke skal være rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioriterte områder.***

Distriktpolitiske og landbruksfaglige rammer, side 9, dyrevelferd. Tillegg etter siste setning: Rovviltforliket 2011: ***Det skal ikke være rovdyr som utgjør et skadepotensial i beiteprioritert område.***

Bestandsovervåking. 3.1.4. ulv: tilføyelse: ...og innsamling av ekskrementer og ***hår*** for DNA-analyse.

Bestandsutvikling:

Figur 2 er ikke riktig. Figuren viser ynglinger, ikke kjente hilokaliteter. ***Her må enten grafen eller teksten gjøres om.***

Figur 5: Her vises en figur over hele Skandinavia. ***Det må være en norsk oversikt som viser familiegrupper og revirhevdende par.***

4.3.1 Erstatning. Første setning. Dyreeier har en lovfestet rett til full erstatning i de tilfellene der det kan dokumenteres eller ***sansynliggjøres***....jf. ***Krokdommen.***

Regionale mål, forvaltningsstrategier, tiltak og virkemidler:

«Med de relativt begrensede og fragmenterte utmarksområdene som finnes her til lands,..» ***Dette er en beskrivelse vi ikke kjenner igjen. Over 80% av fastlandsnorge er utmarksbeite. Det betyr at Norge har rikelig med utmark og utmarksbeiter kontra dyrka mark som kun utgjør 3%.***

Jerv. 6.1.1. Soneringsalternativ.

Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Bondelag og Oppland Sau og Geit støtter alternativ 2 under følgende forutsetninger:

Vi foreslår at det innføres som prøveperiode og evalueres når ny forvaltningsplan i det nye Innlandet skal på plass. Forutsetningen er at antall ynglinger innenfor det nye yngleområdet IKKE overstiger ynglemålet på 4 ynglinger.

Det er mye sau og gode beiteområder innen dagens sone i Sør- og Nord-Fron. I dag er det ingen naturlige skiller som definerer sona. Det er delvis verneområde med restriksjoner for skadefellingslag og beitebrukere. En eventuell skadefelling gir jegerne for lite verktøy for å kunne ta ut rovdyr i områder med store avstander uten veiforbindelse. Det trengs derfor en forenkling av uttak av jerv i områdene øst i Nord-Fron og Sør-Fron. Å ta områdene ut av jervesona vil gi flere verktøy og involveringsmuligheter gjennom SNO for uttak av skadevoldere. Siden det over flere år har vært flere ynglinger i Oppland enn bestandsmålet tilsier, er det behov for forsøk med andre tiltak som kan hindre at flere jerv enn nødvendig tilflyter jervesona og inn i beiteprioriterte områder fra øst.

6.2. Mål og tiltak.

Bestandene for jerv og gaupe skal primært ivaretas i de angitte prioriterte rovviltområdene De øvrige delene av fylket skal ha beiteprioritet og yngling ~~skal begrenses mest mulig~~ **skal ikke forekomme.....**

6.2.1. Jerv

Lisensfelling

- Lisensfelling skal ~~være innrettes slik at uttaket blir høyere i de beiteprioriterte områdene enn innenfor jerveprioritert område~~ **i overenstemmelse med punktene i 6.1 og 6.1.1.**
- **Det skal ikke fastsettes hodyrkvote i beiteprioritert område, og uttak av hodyr i beiteprioriterte områder skal ikke påvirke hodyrkvota i jerveprioritert område.** Det er allikevel slik at det skal være mulig å gjennomføre lisensfelling innenfor jerveprioritert område, dersom bestandsforholdene og **skadesituasjonen** tilsier det. ~~Innenfor beiteprioriterte områder bør uttaket av jerv være høyere i de områdene der tettheten av beitedyr er størst.~~
- Lisensfelling må vurderes etter naturmangfoldlovens §18b (avverge skade) og c (andre vesentlige samfunnsmessige interesser) og benyttes for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden
- Lisensfelling skal benyttes som virkemiddel til å forvalte jervebestanden ~~med~~ **på** bestandsmålet
- Dersom lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling skal nemnda ta initiativ ovenfor Miljødirektoratet, som vurderer hvor og hvordan resterende lisenskvote skal tas ut. **I restuttaket skal jerv utenfor sonen prioriteres først og innenfor sonen skal det prioriteres etter skadeomfang og byrdefordelingsprinsippet.**
- ~~Direktoratet har myndighet til å fatte vedtak, men vurderingen skjer i dialog med rovviltnemndene.~~
- Uttaket skal **primært** gjøres mot slutten av lisensfellingsperioden i beiteprioriterte områder, samt at områder med stort skadeomfang vil få høy prioritet.
- Det er vanskelig å få tilfredsstillende effekt av lisensfelling i region 3/Oppland, nemnda ønsker i denne sammenheng en tettere dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av restkvoten. (**Støttes**)

Skadefelling.

- Hiuttak: Er ikke bestandsmålet for jerv tilfredsstillende regulert gjennom lisensfelling

og uttak av resterende lisenskvote, ~~hør~~ **skal**

.....Slike uttak vil primært **må** bli gjennomført i de beiteprioriterte områdene, men nemnda ønsker at de også kan bli gjennomført i jerveprioritert område dersom bestandsforholdene og **skadebelastningen** tilsier det.....

Siste punkt støttes.

6.2.2. gaupe

Kvotejakt.

- Gjennom kvotejakt skal gaupe forvaltes **på** bestandsmålet.
- (Tillegg:) **Det skal ikke fastsettes hodyrkvote i beiteprioritert område, og uttak av hodyr i beiteprioritert område skal ikke påvirke hodyrvoten i gaupesona.**

6.3.2. bjørn

Skadefelling.

- Uttak av bjørn på våren: For bjørn som har voldt skade og som dokumenteres overvintret i hi, og hvor skadepotensialet vurderes som stort, **skal** nemnda anmode Miljødirektoratet om uttak av bjørn på vårsnø.

6.2.4. ulv

Lisensfelling.

- Rovviltnemnda ~~vurderer~~ **setter** årlig en kvote.....

Skadefelling.

- Rovviltnemnda ~~vurderer~~ **setter** årlig en kvote.....
-skadefelling benyttes for å stanse akutte tapssituasjoner **og som forebyggende tiltak. Streifulyv som oppdages og dokumenteres skal tas ut uavhengig av skadesituasjon.**

Rovviltnemndas prioriteringer

Tillegg:

- **Tiltak for effektivt uttak av rovvilt.**
- **I beiteprioritert område skal uttak av skadevolder prioriteres.**

Forebyggende og konfliktdempende tiltak

- **Tiltak som er utviklende for samarbeid mellom aktørene i et skadefellingsoppdrag, som kan bidra til mer effektiv skadefelling og som unngår unødig tidsbruk i skadefellingsforsøket.**
- **I områder med kjent skadeproblematikk, skal byrdefordelingsprinsippet brukes.**
- **Tiltak skal tilpasses ny kunnskap om rovvilt og beite og ses i sammenheng med andre områder innen klima- miljø- og landbrukstiltak.**

6.3.2.2

Skille i tid og rom.

Tidlig sanking

Tidlig sanking skal **IKKE** gjennomføres som planlagt varig tiltak. Det er viktig at dette prinsippet overholdes i forvaltningsplanen. Bakgrunnen for utvidelsen av jervesona, var blant annet for å kunne benytte byrdefordeling innenfor ynglesona for jerv og gaupe og derigjennom hindre varige tiltak som sent slipp og tidlig sanking.

- Kan gjennomføres både som planlagt og akutt tiltak. I helt spesielle situasjoner som planlagt tiltak hvis andre tiltak ikke har gitt ønsket effekt.

Seint slipp

Her gjelder samme prinsipp som for tidlig sanking. Planlagt seint slipp skal kun gjennomføres som akutt tiltak.

- Kan gjennomføres både som planlagt og akutt tiltak. I helt spesielle situasjoner som planlagt tiltak hvis andre tiltak ikke har gitt ønsket effekt.

Styrt beiting og varig flytting av dyr

Dette er et tiltak som vil være svært vanskelig å gjennomføre. Beitedyr er vanedyr og går i sine vante områder. Når de flyttes til ukjente områder vil de enten trekke tilbake til sine «vante» områder, eller spre seg og vandre. Dette vil gi beitebrukerne store utfordringer ved tilsyn og sanking. Å flytte beitedyr over lange avstander fra gården, vil på sikt bli såpass arbeidskrevende at muligheten for at beitebruken opphører, er svært stor. Tiltakene er heller ikke i tråd med den to-delte målsettingen. Vi støtter derfor ikke disse tiltakene og anbefaler at nemnda tar dette ut av forvaltningsplanen.

Omlegging til annen produksjon

Dette tiltaket er i strid med rovviltforliket av 2011. Hvis det likevel vurderes gjennomført, skal det drøftes med beitenæringa og faglaga både lokalt og på fylkesnivå.

Med hilsen

Oppland Bonde- og Småbrukarlag
Trond Klaape/sign.
Fylkesleder

Oppland Bondelag
Kristina Hegge/sign.
Fylkesleder

Oppland Sau og Geit
Knut Evensen/sign.
Fylkesleder